

[Udenrigsministeren]

vikling. Omvendt er det åbenbart, at resultater på ét område styrker den gensidige tillid og dermed mulighederne for fremskridt også på andre områder.

Hvad specielt angår nedrustning og våbenkontrol, er der også tale om en nær sammenhæng mellem flere forskellige områder. Freden i vores del af verden har nu været opretholdt i mere end 40 år, men vores sikkerhed er fortsat afhængig af, at den atlantiske alliance opretholder et militært forsvær, som ud fra en samlet vurdering er tilstrækkeligt til at gøre et angreb mod noget medlem af alliancen udsigtsløst. Det er imidlertid ikke nok, hvis denne sikkerhed er ensbetydende med et højt rustningsniveau, og derfor må vi arbejde for aftaler mellem Øst og Vest, som gør det muligt at opretholde en tillidvækkende ligevægt på et væsentlig lavere rustningsniveau.

De forhandlinger, som fandt sted under udenrigsminister George Shultz' besøg i Moskva for to uger siden, synes at have styrket mulighederne for fremskridt mod løsningen af flere betydningsfulde stridsspørgsmål, og de synes også at have bragt os nærmere konkrete aftaler på våbenkontrolområdet. Samtalerne i Moskva synes at have åbnet mulighed for en separat aftale om kernevåbenbærende mellemdistanceraketter, altså de såkaldte INF-våben, og det skulle indebære, at alle langtrækkende INF-våben – dvs. dem, der har en rækkevidde på 1.000–5.000 km – fjernes fra Europa, mens USA og Sovjetunionen beholder hver 100 sprænghoveder på sådanne våben anbragt på deres eget territorium uden for Europa. Det ville altså betyde fjernelse af de sovjetiske SS-20 raketter og de amerikanske Pershing II- og krydsermissiler, der nu er opstillet i Europa. Samtidig skulle begge parter så give afkald på korterevækkende raketter, og her taler man om dem, der har en rækkevidde på 500–1.000 km.

En aftale med dette hovedindhold ville betyde en væsentlig svækkelse af den afskrækkelse, som ligger i de forestillinger, en potentiell angriber i dag gør sig om, hvordan Vesteuropa kunne tænkes at blive forsvaret, og derfor er det forståeligt, at der i flere vesteuropæiske lande foregår en indgående debat om det perspektiv af et Europa uden kernevåben, som vel endnu ikke aftegner sig klart, men som dog antydes. Det er også naturligt, at regeringerne i nogle lande, som står os nær, har vanskeligt ved at tage stilling.

Jeg vil gerne for en ordens skyld understrege, at det kun er spørgsmålet om afskaffelse af de korterevækkende mellemdistancevåben, der rejser disse problemer. En nulløsning for de længerevækkende raketter blev foreslået fra vestlig side allerede i 1979, men det blev dengang afslået af Sovjetunionen. Det førte som bekendt til, at deployeringsdelen af dobbeltbeslutningen blev iværksat og de amerikanske mellemdistancevåben opstillet.

For den, der forkaster hele tankegangen om sikkerhed baseret på den afskrækkende virkning af kernevåben, er det let nok at tage stilling, men regeringen lægger vægt på, at vor og vore allieredes sikkerhed fortsat må betrygges, og at en fælles strategi må opretholdes; vi er derfor fuldt opmærksomme på de betænkeligheder, som de foreliggende oplæg må give anledning til, når vi vurderer dem i sammenhæng med den fælles NATO-strategi, som vi har tilsluttet os, og som vores sikkerhed jo bygger på.

Samtidig finder vi det imidlertid afgørende, at den nuværende situation også rummer muligheder, som ikke må forspildes. Forsvarligheden af en aftale på dette område må ikke blot bedømmes ud fra rent militære kriterier. En betydningsfuld våbenkontrolaftale kan blive begyndelsen til begyndelsen på en vanskelig, men perspektivrig forhandlingsproces til sikring af et mere stabilt, mindre kostbart og mere trygt grundlag for vores sikkerhed.

Dette sidste hensyn lå til grund for mit bidrag til drøftelserne på NATO-udenrigsministermødet den 16. april, da udenrigsminister Shultz orienterede NATOs udenrigsministre om forløbet af sine forhandlinger i Moskva, og det er også retningslinjen for danske repræsentanter i de NATO-organer, hvor konsultationerne nu føres videre.

Den klare og aktive rolle, som vi dermed har påtaget os inden for NATO, må naturligvis indebære, dels at vi optræder loyalt i forhold til vore allierede, dels at vi er rede til med vort eget forsvarsberedskab at tage konsekvensen af den mindre afhængighed af kernevåben, som vi går ind for. Ellers er der jo ingen konsekvens i Danmarks optræden, og det er vigtigt, at en gradvis frigørelse fra atomvåbnenes rolle ikke fører til en svækkelse af Vestens – og Danmarks – sikkerhed på